

Een herdenkingskrans bij een monument voor de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Tijdens Nationale Dodenherdenking op 4 mei worden veel kransen gelegd bij monumenten. Menno Groen, docent aan het Clusius College in Alkmaar, maakt een herdenkingskrans.

Herdenkingskrans

Tekst: Carina Meertens, foto's: Rens Kromhout

Menno Groen.

Kransen

De traditionele krans noemt Menno een 'Romeinse krans'. „Daar ligt de oorsprong van deze krans“, zegt Menno. „De Romeinen legden de kransen op tafel ter decoratie. Later werden ze gebruikt als rouw- en herdenkingskransen. Een krans symboliseert door de cirkelvorm oneindigheid en eeuwig leven.“

De traditionele manier om een krans te bedekken is met blad. Hiervoor wordt Prunus laurocerasusblad, hederabladd en salabladd gebruikt, maar ook coniferengroen. „Een krans met kleine bladeren bedekken kost erg veel tijd. Maar het ziet er wel prachtig uit.“

De basis van de krans is stro. Het stro is afgewerkt met bloemenband. Menno: „Tijdens een stage in Ierland heb ik gezien hoe kransen machinaal worden gemaakt. Dat gaat ontzettend snel. Aan een kant van de machine wordt stro ingevoerd en de krans komt er enkele seconden later kant-en-klaar uit.“

Er zijn twee technieken om een bladkrans te maken: de wikkeldraad en de steektechniek. De wikkeldraad is het verwerken van groen met behulp van wikkeldraad, watervast tape of plakband. „Met plakband kun je uitstekend een krans bedekken. Vooral als je daarbij gebruikmaakt van kleine bladeren.“

Bij de steektechniek worden krammen gebruikt om de materialen vast te zetten in de krans. De vezels van het stro in de krans lopen met de klok mee. Bij het insteken van krammen moet daar rekening mee worden

gehouden. „Als je een kram recht in de krans probeert te steken, stuit je op veel weerstand. Het is beter om krammen schuin, met de vezels mee, in het stro te steken.“

Naast de traditionele rouwkrans is er nog de lauwerkrans, die wordt gebruikt om iemand te huldigen en is altijd open. De lauwerkrans heeft dus wel een begin en een einde. Menno: „De symboliek van oneindigheid gaat voor een winnaar van een sporttoernooi niet op. Je moet maar zien of je het volgende jaar weer in staat bent zo'n prestatie te leveren. Vandaar dat daarbij een lauwerkrans wordt gebruikt. Al gaat dat wel eens fout. Dan krijgen de winnaars een rouwtak om hun nek gehangen.“

Een andere populaire krans is de ajourkrans. Een krans waarin korte bloemen worden gestoken. De ajourkrans kenmerkt zich door openheid. Fragiele en langere bloemen worden afgewisseld met compacte, kort gestoken bloemen. De ondergrond van een ajourkrans is meestal een kant-en-klaar steekschuimkrans, maar kan ook worden gemaakt van ijzerdraad en sphagnum.

Werkwijze

Menno: „Ik heb gekozen voor een 'snelle' krans. Dat wil zeggen een krans die snel te maken is, zodat het commercieel aantrekkelijk blijft. In de meeste bloemenwinkels worden tegenwoordig niet veel kransen meer

gemaakt. En als het al eens voorkomt, wordt er vaak een geprepareerde krans gebruikt.“

Menno begint de krans af te werken met cocos nuciferabladd. Het zijn grote groene bladeren die erg flexibel zijn. „Het zijn de kiembladeren van de kokosnoot. Dit blad werkt heel prettig. Alternatieven zijn aspidistra- en bergeniabladd, en groot hoeblad. In de herfst is het ook mooi om herfstblad te gebruiken.“

Het blad wordt vastgezet met krammen 10/40. Dit zijn krammen met een korte steekdraad die genoeg stevigheid bieden. „De onderkant van de krans is meteen afgewerkt. Dat hoeft ik dan niet meer te doen.“

Als de eerste laag is afgedekt met blad begint Menno de krans echt op te steken. Hij rolt daarvoor het kokosblad dubbel. De achterkant van het blad komt daardoor boven te liggen. De bladeren zet hij vast met krammen. Met een stuk of vijf bladeren is de krans op één plaats van de binnenkant naar de buitenkant bedekt. Dat is een 'ring'. Door de lucht die tussen de opgevouwen bladeren zit, wordt de krans 'dik'. Menno: „Het is net als met Duitse kransen, die zijn veel dikker dan de kransen die we in Nederland maken. In Nederland is de verhouding tussen krans en binnenruimte 1:2. In Duitsland is dat 2:1.“ Met andere woorden: de krans is dikker en de binnenruimte is daardoor kleiner.

Menno zorgt ervoor dat de lijnen van de krans met de klok meelopen. Om dit te

bereiken werkt hij tegen de klok in. In plaats van een toef steekt Menno glazen steekbuizen tussen de bladeren. Die zet hij vast met poken. „Een toef neemt normaal tweederde van de krans in beslag“, zegt Menno. „Ik maak nu een moderne krans, maar zorg wel voor dezelfde verhouding.“

In de glazen steekbuizen steekt Menno witte calla's. De stelen lopen met de lijnen van de krans mee. „Een calla is een symbolische grafbloem. De kleur wit wordt ook veel gebruikt in rouwwerk.“

Om aan de krans een persoonlijk tintje te geven, heeft Menno handen laten maken door leerlingen die in het eerste jaar van het VMBO zitten. De handen die zijn gemaakt van karton, zet hij vast met poken. „De handen reiken de bloemen als het ware aan. In kransen is veel ruimte voor iets persoonlijks. Nu zijn het handen maar je zou ook brieven of tekeningen kunnen verwerken. Daarbij moet je er wel opletten dat de krans buiten ligt. Je zou de handen van hout kunnen maken en tekeningen in plastic sealen.“

Niet alleen in rouwkransen voor een overledene maar ook in herdenkingskransen kunnen persoonlijke uitingen worden gebruikt. „Je zou leerlingen van een basisschool kunnen vragen iets te maken voor de krans die namens de gemeente bij een monument wordt gelegd.“

Tips voor het maken van een rouwkrans

- Houd de krans dicht bij je als je werkt. Je kunt dan snel en overzichtelijk werken.
- De handelingen die je verricht - zoals het pakken van blad en krammen - moeten zo kort mogelijk zijn. Leg de spullen onder handbereik.
- Werk regelmatig en consequent.
- Zorg dat de krans goed aansluit op de ondergrond.
- Let op de werkrichting. De lijnen van de krans moeten met de klok meelopen. Dat betekent dat je tegen de klok in werkt.

Clusius College, Drechtterwaard 10, 1824 EX Alkmaar, (072) 561 09 34

Ter afwerking steekt Menno handen in de krans. De handen zijn gemaakt van karton en worden met poken vastgemaakt.

De krans wordt eerst afgewerkt met kokosblad.

Tussen het blad steekt Menno glazen steekbuizen.

Boven de steekbuis zet Menno een kokosblad vast. Daarmee is de steekbuis afgewerkt.

In de steekbuizen steekt Menno witte calla's.

Menno draait de bladeren dubbel en steekt ze vast op de krans met krammen.

De glazen steekbuis ligt op het kokosblad.

